

Κηφισός: Αδιέξοδα και ελπίδες

Δημήτρης Κουτσογιάννης (<http://www.itia.ntua.gr/dk>)

Αν. Καθηγητής, Τομέας Υδατικών Πόρων, Σχολή Πολιτικών Μηχανικών, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο

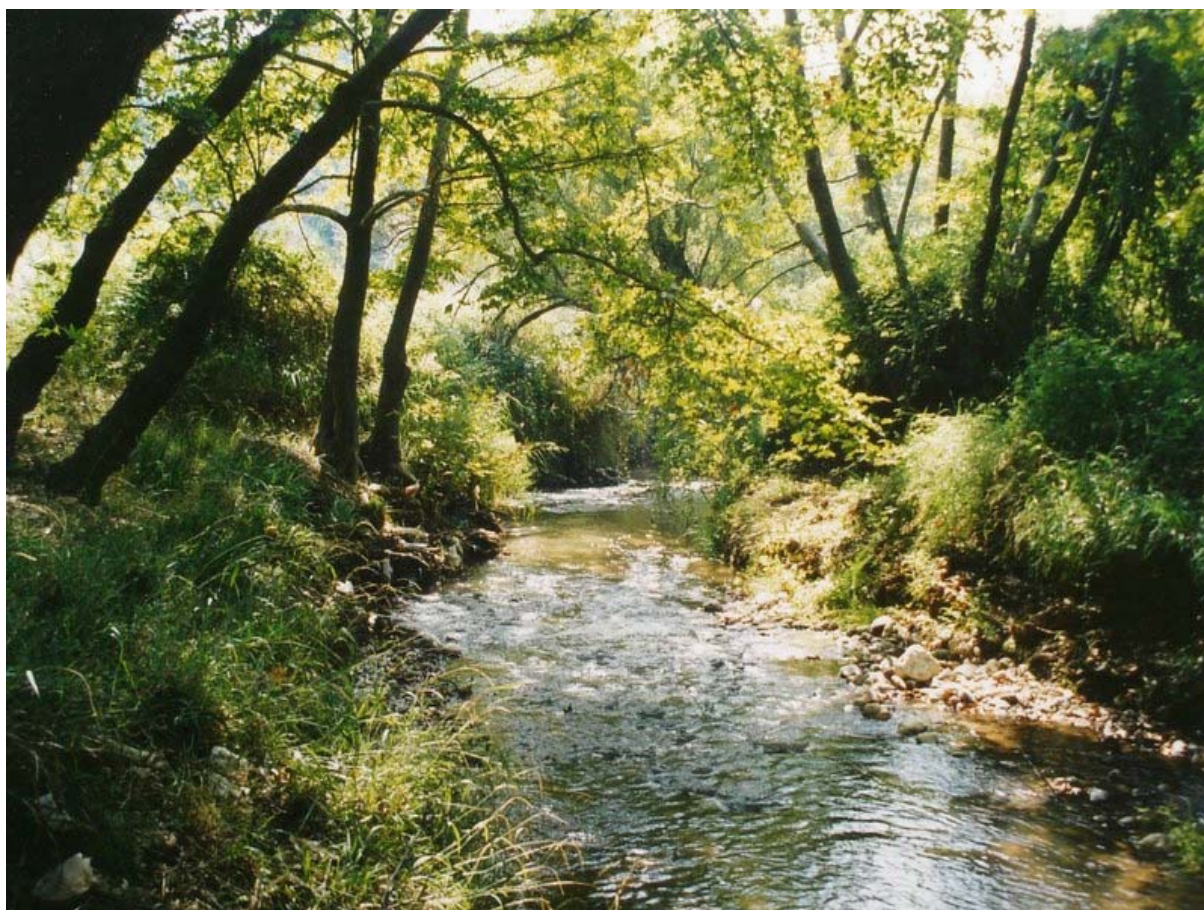
Ο Κηφισός χαρακτηριστικό παράδειγμα κακοποίησης του φυσικού μας περιβάλλοντος, είναι μια ακτινογραφία της κοινωνίας μας. Τη στιγμή που διεθνώς (ιδιαίτερα στην Ευρώπη) κυριαρχεί η αντίληψη της προστασίας του νερού και της επαναφοράς των κακοποιημένων ποταμών στη φυσική τους κατάσταση, στην Αθήνα μετατρέπουμε ένα μαγευτικό ποτάμι (φωτ. 1) σε οδικό άξονα σε οδικό άξονα (φωτ. 2), σε οχετό ρύπων (φωτ. 3), σε τόπο αυθαίρετης δόμησης, βιομηχανικής δραστηριότητας και απόρριψης άχρηστων υλικών.

Τα συσσωρευμένα προβλήματα του πολλά:

- Περιβαλλοντική και αισθητική υποβάθμιση, τόσο στο κατώτερο τμήμα του από τη δημιουργία του οδικού άξονα, όσο και στην ελεύθερη διαδρομή του από τις αυθαίρετες χρήσεις (για τις οποίες ευθύνονται δημόσιοι και ιδιωτικοί φορείς και η αυτοδιοίκηση), τις καταπατήσεις και τα μπαζώματα.
- Υδραυλική ανεπάρκεια, σύμφωνα με σύγχρονα κριτήρια ασφάλειας και ποιότητας ζωής – αφού η προτεραιότητα δόθηκε στην εξυπηρέτηση των οδικών μεταφορών αντί της προστασίας από τις πλημμύρες.
- Στο σκεπασμένο τμήμα του, δυσκολία επιτήρησης και συντήρησης καθώς και της αποκατάστασης βλαβών και της απομάκρυνσης ξένων σωμάτων που τυχόν θα εισχωρήσου.
- Στο τελευταίο τμήμα κοντά στην εκβολή του, στάσιμα νερά λόγω της εκβάθυνσης της κοίτης (αντί, όπως θα έπρεπε, της διαπλάτυνσής του).
- Έντονη ρύπανση σε όλο το μήκος του, λόγω της απόρριψης αστικών και βιομηχανικών αποβλήτων, όσο και της μεταφοράς ρύπων (βαριά μέταλλα κ.ά.) από τα όμβρια νερά.

Δυο αναλαμπές κρατικού ενδιαφέροντος στην κατεύθυνση της αντιστροφής της υποβάθμισης του Κηφισού ήταν το προεδρικό διάταγμα για τον καθορισμό των ζωνών προστασίας του Κηφισού (1994) και η δημιουργία φορέα για την διαχείριση και προστασία του (2002). Όμως και αυτό το ενδιαφέρον ήταν στα λόγια, όπως αποδεικνύεται από το γεγονός ότι ο φορέας δεν χρηματοδοτήθηκε (ούτε με 1 ευρώ) και δεν υποστηρίχτηκε από το ΥΠΕΧΩΔΕ η πρόταση του φορέα προς την ΕΕ. Έτσι δεν μας επιτρέπεται να είμαστε αισιόδοξοι. Ωστόσο, κάποιος ουτοπιστής θα μπορούσε να σκεφτεί μια σειρά μέτρων αντιστροφής της υποβάθμισης και, μακροχρόνια, επαναφοράς του Κηφισού σε αποδεκτή κατάσταση. Τέτοια μέτρα θα ήταν:

- Κτηματογράφηση και επισήμανση των ζωνών προστασίας.
- Δημιουργία συστήματος παρακολούθησης του Κηφισού με συνεχείς μετρήσεις της ποσότητας και ποιότητας του νερού και με συνεχή αποτύπωση των πάσης φύσεως χρήσεων και δραστηριοτήτων στις ζώνες προστασίας του (με άμεση διάθεση των δεδομένων στο Διαδίκτυο).
- Υδρολογική και υδραυλική μελέτη του Κηφισού στα πλαίσια ενός στρατηγικού σχεδιασμού της προστασίας από πλημμύρες στο λεκανοπέδιο της Αθήνας.
- Περιβαλλοντική μελέτη με ανάλυση των προβλημάτων και προτάσεις λύσεων.
- Αποξήλωση των αυθαίρετων κατασκευών και μπαζωμάτων, και μεταφορά των βιομηχανικών δραστηριοτήτων σε άλλες, κατάλληλες θέσεις.
- Αναπλάσεις των ζωνών προστασίας και μετατροπή τους σε πάρκο.

Φωτ. 1

Φωτ. 2

Φωτ. 3